

5777

Torah from Around the World

Rabbi Juda droeg een kan en rabbi Sjim'on een mand het beth hamidrasj (leerhuis) binnen. Zij zeiden: „Handwerk is een grootse zaak, want het geeft eer aan degenen die het doen.“

Babylonische Talmoed,

Nedariem 49b

Sjabbat 3 juni 2017 / 9 Siewan 5777, Naso, Bemidbar/Numeri 4:21 - 7:89

Tanach blz. 270 - 282

Haftara: Sjoftiem/richteren 13:2 - 25

Tanach blz. 516 - 518

Commentaar: Marjorie Lehman is buitengewoon hoogleraar Talmoed and Rabbijns Jodendom aan het Jewish Theological Seminar, New York.

vertalers: Jaap en Sabine Frank

[Het Engelse origineel](#)

Over karaktervorming

Sidra Naso begint met het aanstellen van de Levitische families van Gersjon en Merari om zorg te dragen voor het *Misjkan*, het draagbare heiligdom van de Israëlieten in de woestijn. Terwijl Aharon en zijn familie de verantwoordelijkheid kregen over de feitelijke eredienst in het Misjkan, werden de nakomelingen van Gersjon en Merari als gewone helpers aangewezen, belast met de zorg voor het *Misjkan* zelf, de kleden, de gebruiksvoorwerpen, de palen en hun voetstukken, de dwarsbalken en hun pinnen, de aankleding. Ik heb me altijd afgevraagd waarom God de zorg voor het *Misjkan* op deze manier heeft opgedeeld. Was er een verband tussen het uitvoeren van een aantal taken, die uitsluitend betrekking hadden op de zorg voor de buitenstructuur van het *Misjkan*, en de karaktervorming van deze Levitische families? Hoe waren de families van Gersjon en Merari gebaat bij de puur fysieke rol van het beheren van het bouwsel van het *Misjkan*? Wat viel er voor ze te leren van die reeks zich steeds herhalende, aardse handelingen met betrekking tot het in stand houden van de fysieke onderdelen van het *Misjkan* en niet op het leiden van de eredienst die zich daarbinnen voltrok?

Als ouder heb ik me vaak afgevraagd welke ervaringen van invloed zijn op mijn kinderen. Welke verantwoordelijkheden vormen hen als Joden en consolideren hun joodse identiteit? Zoals zoveel joodse ouders verwacht ik veel van de joodse school, het joodse vakantiekamp, joodse activiteiten, en natuurlijk van onze sjoel. Ik ga er van uit dat ik, door mijn zonen toe te vertrouwen aan deze joodse organisaties, van succes verzekerd zal zijn. Maar wanneer ik, naar aanleiding van de sidra van deze week, aan mijn eigen opvoeding terugdenk, herinner ik mij vooral de betrokkenheid van mijn eigen ouders bij het opzetten van een provisorische sjoel in hun eigen huis ter gelegenheid van mijn *bat mitswa*. Tot op de dag van vandaag geloof ik dat het meer was dan toeval, dat de waarde die werd toegekend aan de bouw van de *Misjkan* in deze sidra toevallig ook in mijn *bat mitswa*-lezing, Naso, voorkwam. Ik leerde lajenen (reciteren uit de Tora, red.) door deze sidra te leren lajenen, terwijl mijn familie bezig was onze huis-tuin-en-keuken-woning tot een geheiligde ruimte te maken met behulp van kleden, palen, pinnen en planken (letterlijk!), wat een ingewikkeld gebeuren was.

In de tijd dat ik 13 jaar werd, waren vrouwen in de Conservative synagogen net begonnen op Sjabbatochtend uit de Tora te lezen; het was een overgangperiode. Jammer genoeg weigerde onze eigen sjoel helaas zijn standpunt ten aanzien van de rite op te geven, ondanks al onze petitie's en smeekbrieven en fulminaties. Men wilde niet egalitair worden. Mijn vader zette zijn relatie met onze rabbijn en dierbare vrienden van de familie op het spel en stelde mij op een avond boudweg voor dat we dan maar onze eigen sjoel, onze eigen *aron hakodesj* moesten opzetten en een eigen dienst moesten ontwerpen, zodat dat ik kon *lajenen*. We zouden ervoor zorgen dat het zou gebeuren. Zodoende werd mijn *bat mitswa* een moment dat niet alleen ging over het leren lezen uit de Tora, maar ook over het creëren van een plek waar ik dit zou kunnen laten gebeuren.

Als ik vandaag terugdenk aan de ervaring van mijn *bat mitswa* in samenhang met de opdracht aan de families van Gersjon en Merari, realiseer ik mij dat we vaak al onze aandacht richten op de rituelen. We willen weten wat een ritueel betekent en waar het voor staat. We willen dat de daad van het lezen uit de Tora een verandering zal brengen in het leven van een *bar-* of *bat mitswa*-kind. Tegelijkertijd zien we vaak het belang over het hoofd van de structuren die op hun plek moeten staan teneinde zulke rituelen te kunnen uitvoeren. We neigen de voorbereiding te vergeten, en zelfs ook de noodzaak van het creëren van een bepaalde constellatie of gemeenschap die noodzakelijk is om deze rituelen op een betekenisvolle manier te kunnen uitvoeren.

De nakomelingen van Gersjon en Merari moesten zich veel moeite getroosten om ervoor te zorgen dat er een *Misjkan* was in de woestijn, voordat er hoe dan ook enigerlei vorm van eredienst kon plaatsvinden. Ik zie in hun rol hetzelfde als wat ik bij mijn ouders zag: een gevoel van onbegrensde toewijding aan een ontwikkelingsgang. Ik zag van nabij hoe ver mijn ouders wilden gaan om ervoor te zorgen dat ik voor de Tora zou kunnen staan. Dat maakte op mij een onuitwisbare indruk. Het besef van een joodse identiteit dat zij in mij plantten was het gevolg van hun inzet om de entourage te creëren waarbinnen ik het ritueel zou kunnen uitvoeren dat mij tot *bat mitswa* zou maken. Het ging over hoe zij mij de gift van de Tora gaven. Ik hoop dat ik in staat zal zijn om dat voor mijn kinderen te doen.